

REVITALISERINGSPLAN CENTRUM LAREN

Economische vitaliteit centrum na Corona

15 SEPTEMBER 2021

INHOUD

1. Achtergrond en leeswijzer.....	3
2. De kracht van Laren.....	4
3. Trends & ontwikkelingen voor centrumgebieden.....	5
4. Uitgangspositie Laren	8
5. Ontwikkelrichting Laren.....	9
6. Uitvoeringsprogramma.....	13
a. Uitvoeringsacties naar thema	
b. Prioritering, Fasering, planning en indicatie van de kosten	
c. Organisatie, samenwerking en monitoring	
7. Bijlagen	
• 1. Factsheet Koopstromenonderzoek 2018.....	19
• 2. Leefstijlenanalyse.....	23
• 3. Sectorspecifieke trends & ontwikkelingen.....	25
• 4. Uitwerking projecten en concept planning.....	27
• 5. Lijst geïnterviewde personen.....	31

1. Achtergrond en leeswijzer

De wereld verandert snel en wordt steeds dynamischer. We hebben de afgelopen maanden, met het Covid-19 virus, kunnen zien hoe veranderlijk de samenleving is. Onze manier van werken, winkelen en recreëren is plotseling en gedwongen veranderd. En nu we langzaam het virus onder controle krijgen en de “kruiddampen” opstijgen, kunnen we de blijvende veranderingen waarnemen.

Ook voor centrumgebieden en ondernemerschap in deze gebieden, die toch al onder druk staan vanwege een groeiende online oriëntatie van mensen, betekent het aanpassen aan de veranderingen. Ondanks dat Laren al jaren een stabiel en hoogwaardig voorzieningenniveau kent, is dat geen garantie dat dit ook in de toekomst zonder meer zo blijft.

Laren wil voor de komende jaren weten wat er moet gebeuren om haar centrum met alle ontwikkelingen die er zijn, toekomstbestendig te maken.

Laren vraagt om economisch krachtig uit de Covid-19 pandemie te komen om een gedragen revitaliseringsplan voor het centrum dat een toekomstrichting geeft voor de komende jaren. Naast een visiedeel wil Laren dat het revitaliseringsplan een concreet uitvoeringsprogramma bevat om ook direct mee aan de slag te gaan.

Leeswijzer

In dit centrumplan schetsen we algemene ontwikkelingen en trends die van invloed zijn op centrumgebieden en het ondernemen in centrumgebieden. Vervolgens kijken we wat het centrumplan uit 2017 heeft opgeleverd en waar we nu staan als Laren. Deze uitgangspositie en de trends & ontwikkelingen bepalen de koers voor de komende jaren voor Laren. Deze hebben we uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Hierbij hebben we een brede scope gehanteerd. De uitvoering van een centrumplan is iets dat in samenwerking tussen gemeente, vastgoedeigenaren en ondernemers¹ zou moeten gebeuren. Het gaat in het uitvoeringsprogramma dan ook over acties in de openbare ruimte, op het gebied van bereikbaarheid en toegankelijkheid, in het aanbod, in het merk/de marketing en in de organisatie en samenwerking.

¹ Ondernemers zijn voor Laren alle partijen die bijdragen aan het ondernemersfonds. Dit zijn alle eigenaren en gebruikers van OZB niet-woningen, zoals horeca, cultuur, retail, onderwijs, zorg, sport, etc...

2. De kracht van Laren

Laren is een stijlvol en levendig dorp met ruim 11 duizend inwoners. Het dorp is centraal gelegen in Nederland en - gelegen aan de A1 en A27 - zeer goed bereikbaar. Laren is als een groene oase te midden van stedelijk geweld (Amsterdam, Almere, Amersfoort, Utrecht). Het gemiddeld besteedbaar inkomen van de inwoners behoort tot de hoogste van Nederland. Ook inwoners uit de direct omliggende plaatsen als Bussum, Hilversum, Blaricum en Huizen hebben een bovengemiddeld inkomen. Een kansrijk verzorgingsgebied. Daarbij kent Laren een zeer goed voorzieningenniveau als het gaat om scholen, sportaccommodaties, verenigingen en tehuizen. Dit zorgt ervoor dat Laren een relatief groot verzorgingsgebied kent en aantrekkelijk is om te wonen voor zowel gezinnen met kinderen als voor ouderen. En daarnaast natuurlijk om te bezoeken!

Van oudsher kent Laren een gezellig historisch en groen centrum met goede horeca, een onderscheidend winkelaanbod en diverse kunstgaleries wat veel bezoekers naar het dorp trekt. Daarnaast zorgt het bekende Singer museum en de diverse podia voor een interessant cultureel aanbod.

Het winkel-, horeca- en kunst- en cultuuraanbod is uniek te noemen. Zo uniek, dat mensen vanuit heel Nederland graag een dagje of een weekendje in Laren doorbrengen. Maar liefst de helft² van de bestedingen in het dorp komen van buiten de gemeentegrens. Om het dorp voor zowel de inwoners als de bezoekers aantrekkelijk te houden kent Laren traditionele voorzieningen zoals onder andere de Sint Jansprocessie en de unieke poffertjeskraam op de Brink. Maar ook evenementen als ArtLaren, de atelierroute, de kermis, Winter Village, lichtjesavond, Streetsale en the Elephant Parade.

² Bron: Koopstromenonderzoek Noord Holland, 2018, zie bijlage

3. Trends & Ontwikkelingen

We zien in en voor centrumgebieden een aantal trends en ontwikkelingen die de komende jaren op ons afkomen. In dit hoofdstuk beschrijven we deze trends en ontwikkelingen voor centrumgebieden. Het gaat om economische, ecologische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen creëren omstandigheden die van belang zijn voor goed functionerende centrumgebieden. In de bijlage beschrijven we de sectorspecifieke ontwikkelingen. Een vertaling naar Laren maken we verderop in het centrumplan.

Sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkelingen

Als we kijken naar een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor ondernemerschap en centrumgebieden, dan zijn de onderstaande trends en ontwikkelingen relevant:

1. Duurzaamheid

We zien het thema duurzaamheid in belang toenemen. Duurzaamheid speelt op veel vlakken; rondom energie (besparing, vergroening, opwekking), rondom het klimaat (klimaatadaptatie, wateropvang, hittestress), rondom mobiliteit (elektrisch, waterstof, bundeling van logistiek) en rondom productgebruik (ecologisch, vegan, lokaal, biologisch, deelgebruik). Waar duurzaamheid vroeger nog voor veel mensen ver weg was, zal het in de toekomst meer voorwaardelijk zijn.

2. Gezondheid

Meer bewegen en gezond en verantwoord eten is een actueel thema. Dit komt mede door het stijgende percentage mensen met Obesitas en de gevolgen hiervan voor de volksgezondheid. We willen tegenwoordig steeds meer weten waar ons voedsel vandaan komt en wat erin zit.

3. Economie

En ook de economie verandert, voornamelijk door technologische ontwikkelingen. Deze wordt meer data driven. Door enorm veel klantkennis zijn ondernemers en fabrikanten in staat om veel beter maatwerk te leveren en veel beter te monitoren. Maar ook de deeleconomie, circulaire economie en belevingseconomie groeien.

Vertalen we deze ontwikkelingen naar centrumgebieden, dan zien we het volgende:

- **Verblijfskwaliteit centrumgebieden**

De laatste jaren wordt er stevig ingezet op een aangenaam verblijfsgebied, dat wat wellicht de laatste jaren ook wat te weinig aandacht heeft gehad. De bezoeker moet in ieder geval de openbare ruimte als aangenaam ervaren. Dat betekent meer oog voor schoon, heel, veilig en aangenaam. Deze basis moet op orde zijn. Maar daarnaast wordt er ook gekeken naar meer groen, meer ontmoetingsfuncties en -plekken en minder (bevoorradend) gemotoriseerd verkeer. Wel willen we, zeker voor Laren, de autobereikbaarheid (gratis parkeren in het gehele dorp) als sterk punt behouden en benoemen.

- **Positioneer je centrumgebied als herkenbaar merk**

De toekomst van centrumgebieden en het functioneren ervan zou veel meer vanuit DNA en kern- en ambitiewaarden beredeneerd moeten worden. Ieder centrum of plaats heeft z'n eigen DNA. Dat is uitgangspunt om te vertalen in alle aspecten en zichtbaar en beleefbaar te maken; in de inrichting van de openbare ruimte, sfeerverlichtingsconcept, het aanbod, de communicatie, de evenementen, acties van ondernemers en de uitstraling van alles. Pas dan ontstaat een herkenbaar beeld en groei van ambassadeurs.

- **Sociale meerwaarde van centrumgebieden**

Het koopmotief, nog steeds het belangrijkste motief voor centrumbezoek, neemt af in belang. Centrumgebieden zijn bij uitstek een (sociale) ontmoetingsplaats. Een hele fijne, want je kan ernaast ontmoeten ook nog eten, drinken en spullen aanschaffen. Benader je centrum meer vanuit deze meerwaarde en vertaal deze merkwaarde in je merk en activeer het.

- **Compact en aaneengesloten gebied met publieksfuncties**

De online oriëntatie groeit en Covid-19 heeft deze ontwikkeling verder versneld. Hierdoor merken we dat de vraag naar retailmeters minder wordt en de leegstand gestaag groeit. Ondanks dat Laren een geringe leegstand kent (5,8%³), is alertheid geboden. Ondernemers maken continue afwegingen omtrent hun vestigingslocaties. De verwachting is dat Corona dit proces nog verder versterkt en versneld. Regie en samenwerking (gemeente-vastgoed-ondernemers) hierop is belangrijk. Om geen gatenkaas te krijgen. We zijn hier alert op, maar ook overtuigd dat (stenen) winkels blijven bestaan en mensen blijvend behoefte hebben aan elkaar ontmoeten, goed advies en service van ondernemers en producten willen aanraken, voelen en passen.

- **Online en offline**

Naast de offline presentatie, zullen centrumgebieden (en ondernemers) ook online steeds meer zichtbaar, vindbaar en actief moeten zijn. Een goede onlinestrategie zou onderdeel moeten zijn van de gehele aanpak, passend bij je merkwaarde. Aangevuld met een offline service- en dienstenniveau zoals bijvoorbeeld collectieve bezorging.

³ Monitor detailhandel Provincie Noord Holland 2021

- **Eigenaarschap en organisatie**

Door een goede samenwerking tussen gemeente, ondernemers (cultuur, horeca, retail) en vastgoed ontstaat er eigenaarschap voor en in het dorp. Doordat je op alle fronten stappen wilt maken, heb je ook alle partijen hierbij nodig en wil je ook dat alle partijen zich achter het centrumplan scharen.

Voor de sectorspecifieke trends en ontwikkelingen verwijzen we naar de bijlage.

4. Uitgangspositie Laren

Naast trends & ontwikkelingen is de huidige uitgangspositie van Laren van belang om de koers van de toekomst te bepalen. De uitgangspositie kunnen we inzichtelijk maken door een aantal zaken:

- De leegstand in Laren is met 5,8% iets onder het landelijk gemiddelde.
- Corona heeft deze leegstand tot op heden niet vergroot.
- Laren kent een hoog aandeel (48%) van bestedingen van buiten de eigen gemeente⁴, zie bijlage 1
- De waardering van bezoekers voor het centrum van Laren is overwegend goed met uitschieters voor het horeca aanbod en de sfeer en uitstraling in het centrum. Zie bijlage 1
- 49% van de inwoners gebruikt de fiets voor haar centrumbezoek, 25% de auto en 26% komt als voetganger. Zie bijlage 1.
- Van de bezoekers komt 78% met de auto en 21% met de fiets. Zie bijlage 1.
- Het centrumplan 2017 is grotendeels uitgevoerd.
- Het bestemmingsplan is in 2020 vernieuwd en geeft met de genoemde radialen en een beperkte groeimogelijkheid voor vernieuwende horeca een duidelijk ruimtelijk functioneel kader aan.
- Een leefstijlenanalyse is opgenomen in bijlage 2.

We nemen de huidige uitgangspositie mee om de ontwikkelrichting voor de komende jaren te bepalen.

⁴ Bron: Koopstromenonderzoek Noord-Holland 2018. Begin 2022 is het koopstromenonderzoek 2021 beschikbaar.

5. Ontwikkelrichting Laren

De uitgangspositie van Laren is goed. Met een uniek label, rijk aanbod aan horeca, retail en cultuur, een hoge binding en toevloeiing en een hechte gemeenschap en interessant netwerk, heeft Laren een hele goede basis.

Maar dat betekent zeker niet achteroverleunen! Op alle fronten zijn nog verbeteringen wenselijk en noodzakelijk. Verbeteringen die we, passend bij wat we als Laren willen zijn en uitstralen, moeten inzetten en uitvoeren. Alleen dan krijgen we een nog herkenbaarder profiel wat Laren verder toekomstbestendig maakt. In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelrichting van Laren voor de komende jaren.

Gezien de uitgangspositie van Laren en de verwachte trends en ontwikkelingen die op ons afkomen, voorzien we de volgende ontwikkelrichting voor het dorp:

Ontwikkel een helder merk en positionering als basis voor alles wat je doet

Ontwikkel een sterkere positionering van Laren als aantrekkelijk dorp met een kwalitatief hoogstaand aanbod retail, cultuur en horeca. Positioneren als merk, totaal aanbod en product. Laren houdt van lekker eten en drinken, genieten, mooie spullen, zien en gezien worden in een mooie omgeving. Overigens ligt er veel onderzoek en materiaal over de positionering van Laren, laten we daar vooral gebruik van maken. Deze positionering verder vertalen in evenementen, invulling/camouflage leegstand, arrangementen voor dag/weekend bezoek, shop- en kunstroutes, het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte, een beeldmerk en pay off. Kijk naar een gedragen beeldmerk waarin het gemeentewapen een rol zou kunnen spelen.

Breng je basis op orde en in lijn met je positionering

Sfeervol genieten betekent ook een uitstraling en beheer van de openbare ruimte, die hierbij past. Kijken we nu naar de openbare ruimte, dan is daar in kwaliteit nog winst te behalen; bankjes en prullenbakken zijn aan onderhoud of vervanging toe, deze hebben te lang geen onderhoud gehad. Boomspiegels zijn scheef, stenen liggen los, onkruid groeit weelderig op sommige plaatsen en er is (te) veel zwerfafval in het centrum.

Zorg voor een herkenbare en logische routing en een hogere verblijfskwaliteit

Laren kent een sterke autobereikbaarheid en is gegroeid rondom de Brink en enkele radialen die het centrum doorkruizen. Dit maakt de vindbaarheid en routing niet altijd even duidelijk en logisch. Dit is in Laren te verbeteren door een heldere bewegwijzering. Ook een goede en actuele informatievoorziening voor bezoekers die op de grotere parkeerterreinen (Gemeentehuis, Stationsweg, Singer, Plein 1945) hun auto parkeren maakt onderdeel uit van de bewegwijzering. Daarnaast kunnen looproutes natuurlijker en aangenamer worden door verblijfsgebieden, ook wel stepping stones, te creëren. Dit zijn reeds aanwezige pleintjes die met een verblijfsfunctie (bankje) en/of horeca de routes versterken. Voorbeelden zijn het pleintje op de hoek van de Drift en Naarderstraat en het pleintje voor de voormalige Sancta Maria. De autobereikbaarheid is een kracht van Laren en deze moeten we zien te behouden. Echter zien we in bezoekersgedrag, ook in Laren, dat verblijfskwaliteit aan belang wint en autobereikbaarheid in belang afneemt. De autobereikbaarheid heeft in die zin ook een keerzijde. De auto is dominant in het dorp, waardoor de verblijfskwaliteit beperkt is. Doordat je vrijwel overal in het dorp kan parkeren en rijden, is er ook veel zoekverkeer in het dorp. Het loont om een paar rondjes te rijden, de kans dat ergens een plekje vrijkomt voor de deur is aanwezig. Dat maakt het, voor voetgangers en fietsers, niet altijd even aangenaam en veilig. Zonder de autobereikbaarheid te verminderen, willen we wel kijken naar meer verblijfskwaliteit en een verkeersveiliger centrum. Dat kan door de auto minder dominant aanwezig te laten zijn. Bijvoorbeeld door de inrichting van de openbare ruimte te veranderen (auto meer te gast, meer ruimte voor voetgangers en fietsers) of door, bijvoorbeeld, aan de Nieuweweg te experimenteren met een voetgangersgebied op zaterdag. Daarnaast kan citydressing in de vorm van groen, bloemen, verlichting en markeringen van het centrum de herkenbaarheid en verblijfskwaliteit vergroten.

Voorbeeld van bewegwijzering

Zet energie op ondernemerschap, gastvrijheid en een passend aanbod in retail, cultuur, horeca en evenementen

We zien in de oververtegenwoordigde leefstijl “Stijlzoekers” in Laren al een sterke hang naar ondernemende inwoners. Deze verwachten ook sterk ondernemerschap en een aanbod passend bij Laren. De kwaliteit van het aanbod cultuur, horeca en retail is ongekend voor een plaats met de omvang als Laren. Dit unieke karakter moeten we koesteren en versterken. Door actief op zoek te gaan naar dat type ondernemerschap en die kwaliteit die we vinden passen bij Laren, om zo beschikbaar vastgoed weer goed te kunnen vullen. Maar ook door nog veel meer dit unieke aanbod te belichten en te communiceren, naast een (dagelijks) aanbod aan horeca en retail dat ieder centrumgebied bestaansrecht geeft. De (fysieke) relatie tussen Singer (zie kader) en het centrum kan versterkt worden en de historie als dorp van kunstenaars kan zichtbaarder worden. Het culturele aanbod kan gebundeld gecommuniceerd worden en evenementen kunnen (nog) nadrukkelijker ingezet worden om het profiel van Laren te versterken. De rol van het Brinkhuis, als huis en ontmoetingsplaats van en voor de gemeenschap, verdient meer aandacht. En op thema's als moderne openingstijden, actief en passend (social) media beleid, digitalisering en gastvrijheid dient werk verzet te worden.

Singer, magneet van Laren

Singer is een belangrijke trekker voor Laren. Met jaarlijks meer dan 200.000 bezoekers en landelijk bereik zorgt het voor een continue stroom bezoekers en publiciteit voor Laren. Het Amerikaanse echtpaar Anna en William Singer bouwde in Laren begin vorige eeuw de Villa De Wilde Zwanen. Hier ontvingen ze hun vrienden, onder wie vele kunstenaars. Samen brachten ze een indrukwekkende kunstcollectie bijeen. In 1956 werden er een museum en een theater aan de villa gebouwd. In het museum zijn wisselende tentoonstellingen te zien. De Singercollectie omvat werken uit de periode 1880-1950 van kunstenaars als Anton Mauve, Jan Sluijters, Kees van Dongen, Leo Gestel en Bart van der Leek. Naast schilderijen en werken op papier bevat de collectie een hoeveelheid prachtige beelden, waaronder zeven werken van Auguste Rodin. Hiermee kan Singer bogen op de grootste verzameling van deze beeldhouwer in Nederland, met als hoogtepunt De Denker. De gratis toegankelijke beeldentuin is ontworpen door de internationaal bekende landschapsarchitect Piet Oudolf en is ingericht met beelden van hedendaagse Nederlandse kunstenaars die de relatie onderzoeken tussen cultuur en natuur. Elk kunstwerk gaat op geheel eigen wijze een verbinding aan met de natuur.

Collectie Nardinc

In april 2018 maakte Els Blokker haar schenking van de Collectie Nardinc aan Singer Laren bekend. Door het samenvoegen van de collecties is Singer Laren in staat het ontstaan en de bloei van het Nederlands modernisme samenhangend en op het hoogste niveau te tonen. Op dit moment wordt de Nardinc vleugel aangebouwd. In maart 2022 wordt het hernieuwde museum feestelijk geopend.

Versterk de organisatie, communicatie en benut het netwerk

Laren kent, met en onder haar inwoners, een enorm netwerk en potentieel aan investeerders, ondernemers en betrokkenen. Bijzonder Laren is de organisatie en plek waar al dit netwerk bij elkaar komt. Hier komen sport, zorg, cultuur, onderwijs en ondernemerschap bij elkaar. De afgelopen jaren, Corona is hier deels debet aan, is de afstand tussen de ondernemers in het veld, het bestuur van Bijzonder Laren en aan de andere kant de gemeente en haar inwoners te groot geworden. Het netwerk wordt hierdoor te weinig benut en de verbinding tussen de sectoren is te dun. We moeten weer bij elkaar kruipen en samen bedenken hoe we Laren nog krachtiger kunnen positioneren, wat daarvoor nodig is en hoe we dat kunnen uitvoeren. Dit plan is daar de gids voor. Bijzonder Laren heeft deze handschoen reeds opgepakt en is in overleg met haar achterban bezig met een vernieuwde organisatie, die beter in staat is verbinding te leggen en betrokkenheid te creëren.

Daar is, binnen Bijzonder Laren, professionele inzet bij nodig. We mogen niet verwachten dat ondernemers of bestuur, naast hun eigen drukke werkzaamheden, ook nog eens een of twee dagen per week inzet plegen voor het dorp. En deze inzet is, zeker in het begin, nodig. Om tal van verbindingen te leggen, om dit centrumplan uit te voeren en om ondernemerschap te faciliteren. Hierbij is het belangrijk dat dit vanuit een onafhankelijke rol en met maar een doel, namelijk de positie van het dorp (centrum) te versterken, wordt uitgevoerd. En dat dit continuïteit krijgt om echt te kunnen bouwen met elkaar.

6. Uitvoeringsprogramma

In hoofdstuk zes hebben we aan de hand van vijf onderwerpen de wenselijke ontwikkelingsrichting geschetst. In dit hoofdstuk werken we deze vijf onderwerpen uit in een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit het beschrijven van uitvoeringsacties en een daarbij behorende actiehouders. Vervolgens prioriteren we de acties en zetten we deze in de tijd uit. We kunnen immers niet alles tegelijk qua capaciteit en ook middelen. Daarnaast belichten we de samenwerking en organisatie die nodig is om dit centrumplan uit te voeren en hoe we de voortgang kunnen monitoren.

Bij onderstaand overzicht dienen de volgende opmerkingen betrokken te worden:

1. De uitvoeringsacties worden kort en op hoofdlijnen weergegeven. Nadat het centrumplan is vastgesteld, maken we per actie een kort plan van aanpak waarin we de actie verder uitwerken.
2. De genoemde actiehouders is primair verantwoordelijk dat de actie wordt opgepakt en betreffende actie komt het dichtst bij de (natuurlijke) rol van betreffende actiehouders. Dit wil niet zeggen dat de genoemde actiehouders ook betreffende actie (alleen) moet financieren of organiseren. De kracht zit er vooral in om dit samen te doen.
3. De acties worden ingezet als extra impuls om sterker uit de Covid-19 pandemie te komen. De genoemde maatregelen zijn in principe tijdelijk en extra.

Uitvoeringsacties

Ontwikkel een helder merk en positionering als basis voor alles wat je doet			
Nr.	Actie	Toelichting	Actiehouders
1.	Pay off en beeldmerk	Creëer op basis van de positionering een gedragen pay off en beeldmerk	Bijzonder Laren
2.	Bidbook	Maak een bidbook met het verhaal van Laren om nieuw ondernemerschap (en investeerders) aan te trekken	Bijzonder Laren
3.	Communicatiemiddelen	Creëer communicatiemiddelen/routes (flyers, online) langs de lijnen kunst&cultuur (atelierroute, kunstroute Singer, Art Laren, verwijzing naar cultuur aanbod) en winkelen&horeca. Maak hierbij ook praktische zaken als parkeren zichtbaar.	Bijzonder Laren

Breng je basis op orde en in lijn met je positionering			
Nr.	Actie	Toelichting	Actiehouder
4.	Grote najaar samen schoonmaakactie	Grote schoonmaak van straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, bebording, lantaarnpalen) en openbare ruimte (zwerfafval, onkruid, boomspiegels) als impuls voor de schoonbeleving in het centrum	Gemeente
5.	Onderhoud straatmeubilair	Vernieuwen en/of onderhoud van de bankjes/prullenbakken in het centrum	Gemeente
6.	Inzet zichtbaar schoon	Inzet van en pilot met een “dorpsconciërge” die zorgt voor zichtbaar schoon, heel en veilig en tevens aanspreekpunt op dit gebied voor ondernemers	Gemeente
7.	Impuls kwaliteit groen	Zet extra budget in om een impuls te geven aan de groenkwaliteit, daar waar nodig en wenselijk	Gemeente

Zorg voor een herkenbare en logische routing en een hogere verblijfskwaliteit			
Nr.	Actie	Toelichting	Actiehouder
8.	Modernisering bewegwijzering in het dorp	Modernisering van de bewegwijzering qua locaties, uitstraling en inhoud, inclusief zichtbaar maken parkeren	Gemeente
9.	Onderzoek bewegwijzering naar het dorp	Onderzoek de mogelijkheden voor een betere bewegwijzering vanaf de snelwegen, in het bijzonder voor Singer	Gemeente
10.	Stepping stone pleintje hoek Naarderstraat-Drift	Creëer verblijfskwaliteit op dit pleintje door een nieuw ontwerp en inrichting van het pleintje in overleg met omwonenden en ondernemers	Gemeente
11.	Herinrichting Naarderstraat	Ontwikkel “boulevard” tussen Singer en centrum met meer ruimte voor voetgangers en betere trottoirs	Gemeente
12.	Trottoir en heg Johanneskerk	Verbeter de doorstroming voor voetgangers langs de Johanneskerk	Gemeente
13.	Pilot Nieuweweg	Experimenteer met voetgangerszone op zaterdag op de Nieuweweg, icm acties/kramen/communicatie	Bijzonder Laren
14.	Auto minder dominant	Onderzoek en ontwerp hoe de auto wel aanwezig kan blijven in het dorp, maar minder dominant. Houd hierbij rekening met alle belangen (parkeren, economie, verkeersveiligheid, aantrekkelijkheid)	Gemeente
15.	Seizoenen citydressing	Maak een citydressing jaarplan van sfeerverlichting in de winter, bloemen in de zomer en bijpassende signing/banieren	Bijzonder Laren
16.	Entrees centrum	Maak middels een poort, signing, aankleding, digitaal agendabord, spandoek oid de entrees van het centrum zichtbaar en heet bezoekers welkom	Bijzonder Laren

Zet energie op ondernemerschap, gastvrijheid en een passend aanbod in retail, cultuur, horeca en evenementen			
<i>Nr.</i>	<i>Actie</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Actiehouder</i>
17.	Evenementen jaarprogramma	Maak een jaaroverzicht van evenementen en retail momenten passend bij Laren. Programmeer hiermee de beschikbare evenementlocaties: kermisterrein, Brink, Johanneskerk (grasveld)	Bijzonder Laren
18.	Cultuur agenda	Een gezamenlijke agenda voor alle culturele aanbod in Laren	Bijzonder Laren
19.	Valet parking	Creëer valet parking bij je drie grootste evenementen en bij piekmomenten bij Singer	Bijzonder Laren
20.	Collectieve bezorgservice	Onderzoek de wens naar een collectieve bezorgservice onder inwoners en ondernemers	Bijzonder Laren
21.	Locatie Larense schilders	Maak de locaties van Larense schilders in het dorp zichtbaar met een plaquette ism Singer Museum	Bijzonder Laren
22.	Weekendarrangement	Ontwikkel ism verblijfsaccommodaties in de buurt, Singer en ondernemers een Larens (weekend) arrangement	Bijzonder Laren
23.	Singers Kunstroute	Creëer ism Singer een kunstroute door het dorp met kunst in etalages en zaken. Jaarlijks te activeren met een kunstweekend/markt op de Brink (Art Laren)	Bijzonder Laren
24.	Versterken rol Brinkhuis	Brinkhuis meer positioneren en benutten als dorps huis en kijken naar digitale mogelijkheden/ontmoetingsplaats	Bijzonder Laren
25.	Modernisering openingstijden	We gaan binnen retail en horeca het gesprek aan over een modernisering van de openingstijden en een aanpassing van de winkeltijdenverordening indien dat nodig is	Bijzonder Laren

Versterk de organisatie, communicatie en benut het netwerk			
<i>Nr.</i>	<i>Actie</i>	<i>Toelichting</i>	<i>Actiehouder</i>
26.	Inzet centrummanager	Capaciteit en eigenaarschap van het centrumplan ligt bij de centrummanager; verbinden, faciliteren en organiseren	Bijzonder Laren
27.	Kwartaalbijeenkomsten	Ieder kwartaal een bijeenkomst (fysiek of online) met interessante spreker en informatie voor alle ondernemers.	Bijzonder Laren
28.	Sector trekkers	Faciliteer per sector (retail, horeca, cultuur, sport, zorg, onderwijs) een trekker/koploper om de verbinding bestuur Bijzonder Laren en "het veld" te verkleinen.	Bijzonder Laren
29.	Opzetten Werkgroepen	Zorg middels werkgroepen voor input en draagvlak van onderop voor de verdere uitvoering van het centrumplan. In de werkgroepen zitten zowel mensen van de gemeente als ondernemers, eigenaren en/of bewoners	Bijzonder Laren
30.	Activeer de communicatie	Activeer de communicatie via Chainels en een (fysieke) kwartaal nieuwsbrief	Bijzonder Laren

Prioritering en Fasering

We kunnen met elkaar niet alle acties tegelijk oppakken. We zullen hierin een prioritering en fasering moeten aanbrengen. Dit doen we door alle voorgestelde acties langs een aantal criteria te leggen:

- Het is belangrijk om altijd vanuit de positionering van Laren te acteren. Deze stip op de horizon is onze koers en houvast. Die moeten we dan ook stevig neerzetten, zodat duidelijk is waarom we zaken wel of niet doen. Zaken waarvan we met elkaar vinden dat die niet bijdragen aan de positionering van Laren (of deze juist blokkeren of afbreken), doen we dan ook niet (of stoppen we mee). Zaken die heel goed bijdragen aan de positionering van Laren, doen we juist wel en zouden prioriteit moeten krijgen.
- Wat snel kan, willen we ook snel uitvoeren. Het zogenaamde laag hangend fruit plukken we als eerste. Dat maakt de uitvoering zichtbaar, geeft resultaat en daarmee energie.
- Zaken waar we niet zelf over gaan (bijvoorbeeld de bewegwijzering op de snelwegen) pakken we wel op, maar niet met de hoogste urgentie. Resultaat op dit terrein kan geboekt worden, maar vergt een langere adem.
- Daar waar reeds middelen en/of energie is en het de positionering versterkt, moeten we faciliteren en mee aan de gang gaan.
- Zowel de gemeente als Bijzonder Laren hebben aangegeven waar wat hun betreft de prioriteiten zouden moeten liggen. Deze input is in onderstaande lijst en globale planning opgenomen.

Op basis van bovenstaande criteria komen we tot de volgende zaken die we zo snel mogelijk willen oppakken. We vermelden hierbij een globale planning en een raming van de kosten⁵. In bijlage 4 lichten we de projecten en de raming nader toe.

Nr	Actie	Actiehouder	Raming kosten	Voorgestelde dekking	Planning
1.	Pay off en beeldmerk	Bijzonder Laren	€ 3.000,-	Bijzonder Laren	Voorjaar 2022
4.	Grote najaar samen schoonmaakactie	Gemeente	€ 25.000,-	Gemeente	Najaar 2021
5.	Onderhoud straatmeubilair	Gemeente	€ 40.000,-	Gemeente	Najaar 2021
6.	Inzet zichtbaar schoon	Gemeente	€ 40.000,-	Gemeente	1/1 -1/7 2022
8.	Vernieuwing bewegwijzering	Gemeente	€ 20.000,-	Gemeente	Najaar 2021

⁵ Het betreft een indicatie van de kosten. De indicatie voor projecten dan wel budget van Bijzonder Laren vergen uiteraard de instemming en goedkeuring van Bijzonder Laren zelf (Algemene Leden Vergadering)

10.	Ontwerp en inrichting plein hoek Naarderstraat-Drift	Gemeente	€ 50.000,-	Gemeente	1 ^e kwartaal 2022
11.	Herinrichting Naarderstraat	Gemeente	nmb	Gemeente	1 ^e kwartaal 2023
12.	Trottoir en heg Johanneskerk	Gemeente	-	Gemeente	Uitgevoerd
18.	Cultuur en evenementen jaaragenda	Bijzonder Laren	€ 3.000,-	Bijzonder Laren	Najaar 2021
21.	Locatie Larense schilders	Bijzonder Laren	€ 25.000,-	Gemeente	2 ^e kwartaal 2022
22.	Weekend arrangement	Bijzonder Laren	€ 2.000,-	Bijzonder Laren	2 ^e kwartaal 2022
26.	Inzet centrummanager	Bijzonder Laren	€ 55.000,-	Gemeente	1/2/21- 1/7 2022
27.	Kwartaalbijeenkomsten (4)	Bijzonder Laren	€ 4.000,-	Bijzonder Laren	Vanaf najaar 2021
28.	Sectortrekkers	Bijzonder Laren	-	Bijzonder Laren	Vanaf najaar 2021
29.	Aanpassen organisatiestructuur	Bijzonder Laren	-	Bijzonder Laren	Vanaf najaar 2021
30.	Activeer de communicatie	Bijzonder Laren	€ 1.000,-	Bijzonder Laren	Vanaf najaar 2021

Voor de uitvoering van deze projecten voorzien wij de volgende planning:

Nr	Actie	okt '20	nov '20	dec '20	jan '22	feb '22	mrt '22	apr '22	mei '22	jun '22	jul '22	aug '22
1.	Pay off en beeldmerk											
4.	Grote najaar samen schoonmaakactie	Vorbereiding										
5.	Onderhoud straatmeubilair	Vorbereiding										
6.	Inzet zichtbaar schoon											
8.	Vernieuwing bewegwijzering	Vorbereiding										
10.	Ontwerp en inrichting plein hoek Naarderstraat-Drift											
11.	Herinrichting Naarderstraat	nmb, 2023										
12.	Trottoir en heg Johanneskerk	Uitgevoerd										
18.	Cultuur en evenementen jaaragenda											
21.	Locatie Larense schilders											
22.	Weekend arrangement											
26.	Inzet centrummanager											
27.	Kwartaalbijeenkomsten (4)	Continue										
28.	Sectortrekkers	Vorbereiding										
29.	Aanpassen organisatiestructuur	Vorbereiding										
30.	Activeer de communicatie	Continue										

Organisatie, samenwerking en monitoring

Dit centrumplan bevat onderdelen welke onder verantwoording van de gemeente vallen en onderdelen welke onder de verantwoording van Bijzonder Laren vallen. Toch hebben we ze allemaal in dit centrumplan opgenomen. Uiteraard kennen beide partners hun eigen besluitvormingsproces. Door gezamenlijk een centrummanager aan te sturen, kan er met regie aan de uitvoering van het centrumplan gewerkt worden. De centrummanager, het bestuur van Bijzonder Laren en de verantwoordelijke portefeuillehouder stemmen de voortgang van de uitvoering af met elkaar in een maandelijks terugkerend overleg. Door juist deze integrale benadering, een inwoner of bezoeker kijkt en ervaart immers ook het totale plaatje, kan je samen werken aan een sterk merk voor Laren.

Deze gezamenlijke uitvoering vraagt van beide partners aandacht, focus, samenwerking en financiën. In deze prioritering en indicatie vraagt het een investering van de gemeente van ca. €255.000,- en van Bijzonder Laren ca. € 16.700,-

Bijlage 1: Fact sheet koopstromenonderzoek 2018

Bestedingen per branche

Economisch functioneren

Dagelijkse artikelen

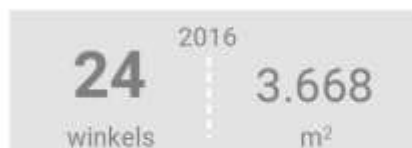
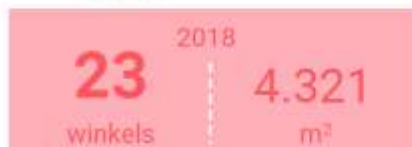
Vergelijking	locatie 2018	locatie 2016	benchmark 2018
Koopkrachtbinding vanuit eigen gemeente	66%	63%	23%
Aandeel toevloeiing in totale bestedingen aankooplocatie	20%	14%	16%
Gemiddelde bestedingen per m ²	€ 8.387	€ 7.972	€ 7.658

Niet-dagelijkse artikelen

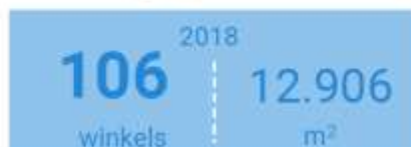
Vergelijking	locatie 2018	locatie 2016	benchmark 2018
Koopkrachtbinding vanuit eigen gemeente	26%	30%	11%
Aandeel toevloeiing in totale bestedingen aankooplocatie	49%	52%	32%
Gemiddelde bestedingen per m ²	€ 2.177	€ 2.320	€ 2.443

Winkelaanbod (Bron: Locatus, september 2018)

Dagelijkse artikelen

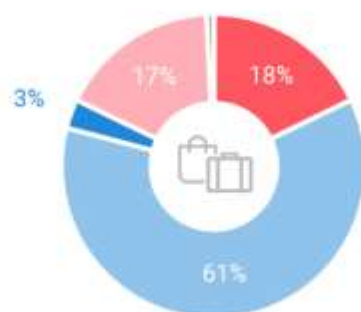
Niet-dagelijkse artikelen

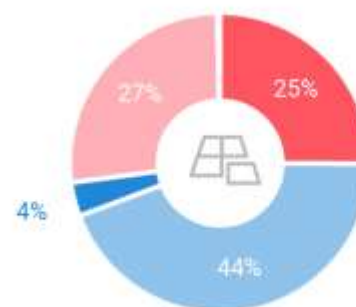
Leegstand

Verdeling winkels naar branche

Verdeling m² naar branche

Bezoekenmerken en waardering

Bestedingen door de week

Bezoek voorzieningen
(in combinatie met winkelen)

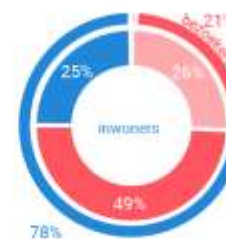
Rapportcijfers winkelveorzieningen

	inwoners	overige bezoekers	totaal	benchmark	totaal 2016
Totaal oordeel	8,1	8,2	8,1	7,7	8,1
Winkelaanbod	7,6	8,1	7,8	7,4	7,7
Sfeer en uitstraling	8,1	8,4	8,2	7,3	8,1
Veiligheid	8,4	8,2	8,4	7,9	8,2
Netheid (schoonmaak/onderhoud)	8,1	8,3	8,2	7,8	8,0
Parkeermogelijkheden auto	7,4	6,8	7,1	7,6	7,7
Stallingsmogelijkheden voor de fiets	7,9	7,2	7,7	7,5	8,1
Bereikbaarheid per auto	7,6	7,7	7,6	7,8	8,1
Bereikbaarheid per openbaar vervoer	6,5	5,7	6,2	7,0	6,3
Horeca-aanbod	8,3	8,2	8,3	7,3	8,4
Evenementen	7,5	7,2	7,4	6,7	7,8
Faciliteiten bij wc, wifi, afhaalpunt, bankjes	6,9	6,8	6,9	6,4	7,0

Verblijfsduur

Vervoermiddel

Bijlage 2: Leefstijlen analyse

Leefstijlen

Waar vroeger doelgroepen nog vooral sociaal demografisch (leeftijd, inkomen, woonsituatie) werden beschreven, wordt er tegenwoordig meer naar leefstijlen gekeken. Leeftijd of inkomen is niet alleen bepalend, vooral een combinatie van factoren leidt tot een bepaalde leefstijl.

In samenwerking met acht provincies heeft MarketResponse Marktvinders zeven leefstijlen gevonden. Deze leefstijlen laten zien waar mensen in hun vrije tijd of op vakantie behoefte aan hebben. En wat de verschillen hierin zijn. De één wil namelijk rust en regelmaat, de ander juist drukte en sensatie. We weten niet alleen hoe deze leefstijlen eruit zien, we weten ook waar in Nederland zij wonen. Welke groepen wonen er in jouw regio? Wat zijn hun wensen en hoe kan je hen het beste bereiken? Dat zijn de vragen waar de Leefstijlvinder™ antwoord op geeft.

Als we kijken naar de leefstijlenverdeling van de inwoners van Laren ten opzichte van Nederland, dan valt een hoog aandeel stijlzoekers⁶ op. Ook de omliggende plaatsen, in belangrijke mate de herkomst van de bezoekers aan Laren, hebben een groot aandeel stijlzoekers. Er zijn nauwelijks gebieden in Nederland met een dergelijk hoog aandeel stijlzoekers. Overigens betekent een oververtegenwoordiging van stijlzoekers niet dat alle inwoners van Laren stijlzoekers zijn en natuurlijk ook niet alle voorzieningen zoals winkels en horeca zich richten op stijlzoekers. Er blijft nog altijd bijna 65% van de bevolking over dat geen stijlzoeker is.

Een dergelijke oververtegenwoordiging van een doelgroep vraagt wel om een sterke aansluiting van de uitstraling en de communicatie op deze doelgroep, maar sluit natuurlijk ander aanbod niet uit. Vergelijk het met een winkel; je zet in de etalage wat jij onderscheidend of passend vindt, maar je verkoopt natuurlijk meer en breder dan alleen dat wat je etaleert.

	Laren	NL
Avontuurzoekers:	15.9 %	11%
Harmoniezoekers:	5.9 %	12%
Inzichtzoekers:	12.6 %	13%
Plezierzoekers:	11.0 %	17%
Rustzoekers:	12.6 %	19%
Stijlzoekers:	35.8 %	16%
Verbindingzoekers:	6.1 %	12%

Stijlzoekers

In hun eigen woorden: 'Work hard, play hard'. Stijlzoekers zijn zelfverzekerde en doelgerichte mensen. Harde werkers met ambitie en ondernemingsdrift treffen we hier vaak onder. Hun actieve en strevende levensstijl komt ook duidelijk naar voren in hun vrije tijd en vakantie. Verwend worden en genieten van exclusiviteit past bij hen. Luxe en comfort is dan ook zeer belangrijk. En daarbij: het sociale gebeuren moet kloppen. Dus liever zoveel mogelijk Ons Soort Mensen, op dezelfde golflengte om zich heen. Goed voor je netwerk ook.

Bijlage 3: Sectorspecifieke trends en ontwikkelingen

Kijken we meer naar sectorspecifieke zaken en nemen we de te verwachten blijvende effecten van Corona⁷ mee, dan zien we:

Retail:

- Doordat we meer thuiswerken, verandert ook het koopgedrag. Er wordt vaker overdag (tussendoor) even een boodschap gedaan.
- Er is een blijvende online oriëntatie en groei, online zichtbaarheid wordt belangrijker
- 1 op de 5 ondernemers verwacht zijn zaak binnen nu en 2 jaar te moeten sluiten
- Experts verwachten 10%-30% minder winkelmeters
- Corona heeft de lokale koopbereidheid vergroot; doordat we minder (mogen) reizen en het besef hebben dat we een verantwoordelijkheid hebben voor de lokale middenstand.
- Winkelen zonder horeca (open) is lastig. We hebben tijdens Corona gemerkt dat horeca een belangrijke voorwaarde is voor centrumbezoek.
- We gaan doelgerichter winkelen of we bezoeken het centrum meer als recreatie/uitje.
- De bezorgwereld van is in ontwikkeling met bezorgen binnen tien minuten. Een online verkoopkanaal is daarom een must.
- Het einde van middle of the road is nabij. Retail in het hoge segment of in het lage segment overleven.

Horeca:

- De horeca is een van de weinige sectoren die is gegroeid de jaren voor Corona. Dat heeft alles te maken met de groeiende behoefte aan ontmoeting en beleving. Bij uitstek iets dat de horeca faciliteert.
- Dienstverlening en hybride concepten; mede door Corona zijn er meer hybride concepten gekomen. Bezorgen, afhalen en ter plaatse nuttigen loopt meer door elkaar heen. Maar bijvoorbeeld ook product (bij)verkoop door de horeca is de afgelopen maanden enorm gestegen (kledinglijn, huisgemaakte producten)
- Mede door Corona verwachten gasten ruimere en intiemere plekjes in het restaurant en op het terras.
- Biologisch, veganistisch, verantwoord en lokaal. De duurzaamheid zet door in de horeca.

⁷ Onderzoek Corona effecten 2020 Retailagenda

Cultuur:

- Cultuur wordt als sector steeds belangrijker voor het functioneren van centrumgebieden. Cultuur is persoonlijk en onderscheidend.
- Interactie en beleving zijn twee eigenschappen die steeds meet cultuurinstellingen hanteren. Bezoekers neem je mee door ze het te laten beleven.

Bijlage 4: Uitwerking projecten

De projecten welke in de prioriteitenlijst staan, hebben we hieronder kort beschreven

1. Pay off en beeldmerk

Als basis van alles werken we hier aan het merk Laren. De waarden (vastgelegd in een waardenkompas of merkhuis) zoals Laren die kent worden vertaald in een ontwerp van een pay off en beeldmerk. Sfeervol genieten is tot op heden een werktitel, voortgekomen uit het Corona herstelplan van Bijzonder Laren. Met draagvlak wordt er binnen Bijzonder Laren gewerkt aan dit merk, een herkenbare afzender. Het merk is de basis voor alle andere zaken. De raming van de kosten is gebaseerd op eventuele aanpassingen van bestaande uitingen, eventuele inzet van derden en drukwerk en ter dekking van het proces. Bijzonder Laren en gemeente trekken samen op in dit proces en stellen de uiteindelijke positionering samen vast.

4. Grote najaar samen schoonmaakactie

In het najaar gaan gemeente en ondernemers zelf het centrum schoonmaken, waarbij de focus van de gemeente de openbare ruimte is en die van ondernemers meer de panden en de randen daar direct omheen. De actie moet leiden tot een schoner centrum als vertreksituatie voor de inzet van zichtbaar schoon (zie 5). De dekking betreft de inzet van materiaal en mensen om deze actie uit te voeren.

5. Onderhoud straatmeubilair

Veel bankjes, prullenbakken, boomspiegels en lantaarnpalen zijn vies, afgebladderd, kaal, versleten, scheef of vol stickers. Dit vergt een inhaalslag qua onderhoud, om het meubilair weer bij de tijd te brengen. De indicatie van de kosten betreft de inzet van materiaal en menskracht.

6. Inzet zichtbaar schoon

Laren heeft eerder dagelijkse inzet gehad op het gebied van schoon. We willen deze “dorps conciërge” graag terug laten komen. Zichtbaar schoonmaken heeft een positieve invloed op het schoon- en veiligheidsgevoel. Daarnaast kan deze conciërge ook dienen als zichtbaar aanspreekpunt voor zaken die er spelen in de openbare ruimte. De indicatie van de kosten is gebaseerd op een inzet van vier uur per dag, vijf dagen per week voor een pilotfase van een half jaar. Evaluatie kan dan uitwijzen of en hoe de pilot kan worden doorgezet.

8. Vernieuwing bewegwijzering

Een heldere bewegwijzering, met het nieuwe merk Laren als uitstraling, moet de vindbaarheid en routing verbeteren. Een eerste aanzet voor dit project is reeds gedaan door te inventariseren waar, wat en hoe. Uitvoering kan dit najaar plaats vinden. De indicatie van de kosten is gebaseerd op het ontwerp, de materialen en de menskracht die nodig is voor de plaatsing van de bewegwijzering. Bijzonder Laren denkt mee over de uitstraling van de bewegwijzering en de inhoud ervan.

10. Ontwerp en inrichting plein hoek Naarderstraat-Drift

Het huidige pleintje voor onder andere bloembinderij Sytske en tankstation Van Wees ligt er triest bij. Een bankje in het zand van de boomspiegel, half aflopend. En ook het gebruik van het pleintje kan, als stepping stone tussen Singer en het centrum, veel beter. De indicatie van de kosten behelst het ontwerp en de nieuwe inrichting van het gehele pleintje.

11. Herinrichting Naarderstraat

Als we met elkaar cultuur het het Singer museum van belang vinden voor Laren, moeten we zorgen dat de fysieke verbinding beter is. Dat kan door onder andere bewegwijzering. De Naarderstraat staat op de planning voor 2022 om vernieuwd te worden. Dit is een heel mooi moment om kritisch naar het profiel van de straat te kijken en te kijken of we de voetgangersverbinding tussen Singer en het centrum kunnen verbeteren. De herinrichting kost wel voorbereidingstijd en zal daardoor in 2023 kunnen worden uitgevoerd.

12. Trottoir en heg Johanneskerk

De Johanneskerk is prachtig mooi gerestaureerd en weer klaar om gebruikt te worden. Het trottoir en de heg aan de Naarderstraat zijn een behoorlijke barrière op de route Singer-centrum. Relatief eenvoudig kan de heg verwijderd of verplaatst worden, zodat er een mooie doorloop voor voetgangers ontstaat. De investering van deze verbetering is reeds gedekt binnen de gemeente en het project inmiddels afgerond.

17. Cultuur- en evenementenagenda

Een uitloper voor Laren, waar per week of maand op staat vermeld wat er te doen is op het gebied van evenementen en cultuur. Een uitagenda waar alle culturele partners met elkaar samen, omdat dat nu eenmaal meer is als de som der delen, hun programma presenteren. De uitloper, welke ook digitaal beschikbaar is op de website van Bijzonder Laren, is bij veel ondernemers en instellingen beschikbaar.

21. Locatie Larense schilders

Laren heeft een rijke geschiedenis aan schilders en kunstenaars. Er zijn diverse plekken in Laren die door schilders zijn vastgelegd. Hoe mooi zou het zijn deze plekken herkenbaar te maken middels een plaquette of een replica van het betreffende werk? Museum Singer heeft aangegeven graag met dit project aan de slag te gaan. Zij hebben de kennis en kunde om hiermee de geschiedenis van Laren zichtbaar en beleefbaar te maken.

22. Weekend arrangement

Laren kent helaas nog geen verblijfsaccommodaties zoals een hotel. Toch kan er, in samenwerking met verblijfsaccommodaties in de regio gewerkt worden aan een aantrekkelijk weekend of overnachtingsweekend. Een overnachting in combinatie met een bezoek aan Singer, een ontbijt, lunch of diner en een paar mooie acties met retailers kan een interessant arrangement op leveren. De geraamde kosten betreffen vooral druk- en promotiekosten.

26. Inzet centrummanager

Dit centrumplan vraagt investeringen en aandacht vanuit zowel de gemeente als Bijzonder Laren. Beiden hebben daar overigens nog hun eigen besluiten over te nemen. De uitvoering van het centrumplan vraagt eigenaarschap, regie en verbinding. Een centrummanager zorgt hiervoor en kan, onafhankelijk, partijen bij elkaar brengen en de uitvoer van het centrumplan bewaken. De kosten zijn geraamd op de inzet van een centrummanager tot 1 juli 2022, voor ca. 12 uur per week. Voor deze fase is het voorstel deze te dekken uit het centrumbudget van de gemeente. Na deze fase lijkt cofinanciering van deze rol met Bijzonder Laren voor de hand liggend.

27. Kwartaalbijeenkomsten

Eens per kwartaal organiseert Bijzonder Laren een netwerkbijeenkomst. Hierin informeren zij hun achterbannen over onder andere de status van het centrumplan en ontwikkelingen in het dorp. Daarnaast zorgen deze bijeenkomsten natuurlijk voor meer verbinding onderling. Chainels blijft het communicatiekanaal voor alle zaken.

28-30 Aanpassen organisatiestructuur

Het organiseren, coördineren en activeren van het dorp met als doel de leefbaarheid en levendigheid te verbeteren is een complexe, uitdagende en intensieve opgave. Daar is een goede samenwerking voor nodig. Dat begint bij regie en keuzes maken wat je wel en ook

wat je niet gaat doen op basis van wat je wilt uitstralen en wat je doelen zijn. En vervolgens is ook uitvoeringscapaciteit nodig. Bijzonder Laren buigt zich over deze opgave en kijkt hoe zij zich het beste kan organiseren om, met zoveel mogelijk draagvlak, de juiste dingen te doen.

Bijlage 5: Lijst geïnterviewde personen

Roel Willems – Bijzonder Laren

Astrid Kuyer- Bijzonder Laren

Jan Peter Hofstee – Voormalig eigenaar Hofstee schoenen

Bob Does - Retailer

Edwin Spitsbaard – Gooische Kip

Etienne van Unen – Colliers

Ed Spetter

Nilleke van den Brink – Kerkhof Laren B.V.

Judith van Bodegom - Legs Laren

Jos Jansen – Good Mac

Michael Jonker - Brinkhuis

Nicole Lesterhuis – Sportraad en Bijzonder Laren

Evert van Os – Singer

Harry Lammersen

Robert Paul Harmsen – Bloom Fashion

Yvette de Rochelle & Marco van der Pol – Health Plus

Eva Muller – Dental Art